2025/2598

2025 12 16

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/2598

2025 m. gruodžio 15 d.

dėl paramos Hagos elgesio kodeksui ir balistinių raketų neplatinimui įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2003 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją;

(2) 2003 m. lapkričio 17 d. Taryba priėmė Bendrąją poziciją 2003/805/BUSP ([1]), kurioje Sąjunga paraginta įtikinti kuo daugiau valstybių, ypač tų, kurios turi balistinių raketų pajėgumų, prisijungti prie Hagos elgesio kodekso. Toje Bendrojoje pozicijoje taip pat raginama toliau plėtoti ir įgyvendinti Kodeksą, ypač jame numatytas pasitikėjimo stiprinimo priemones, ir skatinti glaudesnį Kodekso ir Jungtinių Tautų daugiašalės ginklų neplatinimo sistemos ryšį;

(3) 2016 m. Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje pabrėžiama, kad Sąjunga padidins savo indėlį į kolektyvinį saugumą;

(4) 2022 m. Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje minima nuolatinė grėsmė, kurią kelia masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimas, ir pareiškiamas Sąjungos tikslas stiprinti konkrečius Sąjungos veiksmus, kuriais būtų remiami nusiginklavimo, ginklų neplatinimo ir ginklų kontrolės tikslai;

(5) Taryba anksčiau yra priėmusi penkis sprendimus dėl paramos Hagos elgesio kodeksui ir balistinių raketų neplatinimui, t. y. sprendimus 2008/974/BUSP ([2]), 2012/423/BUSP ([3]), 2014/913/BUSP ([4]), (BUSP) 2017/2370 ([5]) ir (BUSP) 2023/124 ([6]).

([1]) 2003 m. lapkričio 17 d. Tarybos bendroji pozicija 2003/805/BUSP dėl daugiašalių susitarimų masinio naikinimo ginklų ir pristatymo priemonių neplatinimo srityje universalaus taikymo ir sustiprinimo (OL L 302, 2003 11 20, p. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj).

([2]) 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos sprendimas 2008/974/BUSP dėl paramos Hagos kovos su balistinių raketų platinimu elgesio kodekso įgyvendinimui, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją, (OL L 345, 2008 12 23, p. 91, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/974/oj).

([3]) 2012 m. liepos 23 d. Tarybos sprendimas 2012/423/BUSP dėl paramos balistinių raketų neplatinimui įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją ir Tarybos bendrąją poziciją 2003/805/BUSP (OL L 196, 2012 7 24, p. 74, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/423/oj).

([4]) 2014 m. gruodžio 15 d. Tarybos sprendimas 2014/913/BUSP dėl paramos Hagos elgesio kodeksui ir balistinių raketų neplatinimui įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 360, 2014 12 17, p. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/913/oj).

([5]) 2017 m. gruodžio 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/2370 dėl paramos Hagos elgesio kodeksui ir balistinių raketų neplatinimui įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 337, 2017 12 19, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2370/oj).

([6]) 2023 m. sausio 17 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2023/124 dėl paramos Hagos elgesio kodeksui ir balistinių raketų neplatinimui įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 16, 2023 1 18, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/124/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama įgyvendinti ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją, Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją bei Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį, Sąjunga operaciniais veiksmais toliau remia Hagos elgesio kodekso visuotinimą, visapusišką įgyvendinimą ir stiprinimą.

2. 1 dalyje nurodytų operacinių veiksmų tikslai yra šie:

a) skatinti visuotinai prisijungti prie Hagos elgesio kodekso;

b) skatinti prie Hagos elgesio kodekso prisijungusias valstybes visapusiškai jį įgyvendinti ir

c) prisidėti prie geresnio Hagos elgesio kodekso integravimo dedant pastangas pažaboti balistinių raketų platinimą.

3. Išsamus 1 dalyje nurodytų operacinių veiksmų aprašymas pateikiamas priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).

2. 1 straipsnyje nurodytų operacinių veiksmų techninį įgyvendinimą vykdo *Fondation pour la recherche stratégique* (FRS) (Strateginių mokslinių tyrimų fondas).

3. FRS vykdo 2 dalyje nurodytą užduotį prižiūrimas vyriausiojo įgaliotinio. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su FRS.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytiems veiksmams įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 1 099 446,40 EUR.

2. Iš 1 dalyje nurodytos orientacinės sumos finansuojamos išlaidos (toliau – išlaidos) tvarkomos laikantis Sąjungos biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji sudaro būtiną susitarimą su FRS (toliau – susitarimas). Susitarime nurodoma, kad FRS turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą tokiu būdu, kuris yra proporcingas to įnašo dydžiui.

4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija siekia kuo greičiau sudaryti susitarimą. Ji Tarybai praneša apie visus sunkumus, su kuriais susiduriama tame procese, ir apie susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis pateikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitą, grindžiamą FRS reguliariai rengiamomis ataskaitomis. Tos ataskaitos yra Tarybos atliekamo įvertinimo pagrindas.

2. Komisija teikia informaciją apie 1 straipsnyje nurodytų veiksmų finansinius aspektus.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jis netenka galios praėjus šešiems mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei per tą laikotarpį susitarimas nesudaromas.

Priimta Briuselyje 2025 m. gruodžio 15 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

PRIEDAS

1. **BENDRA INFORMACIJA IR LOGINIS PAGRINDAS**

Hagos kovos su balistinių raketų platinimu elgesio kodeksas (toliau – Kodeksas / HCOC) yra 2002 m. priimtas tarptautinis susitarimas, kuriuo siekiama pažaboti balistinių raketų, galinčių nešti masinio naikinimo ginklus, platinimą. Kodekse taip pat nustatytos pasitikėjimo stiprinimo priemonės, kuriomis siekiama sumažinti apsiskaičiavimo riziką, kurią kelia balistinių raketų skrydžio bandymai ir taikių palydovų paleidimo įrenginių paleidimas. Praėjus daugiau kaip dvidešimčiai metų nuo Kodekso priėmimo, jis yra kaip niekad aktualus, nes balistinės technologijos ir toliau plėtojamos daugelyje pasaulio regionų, o atsižvelgiant į įtampą tarp šių technologijų turinčių šalių, kad būtų išvengta eskalacijos, yra būtinas skaidrumo ir komunikacijos mechanizmas. Šiuo metu prie šio Kodekso yra prisijungusios 145 valstybės narės, tačiau reikia dėti daugiau pastangų, kad Kodeksas taptų iš tiesų visuotinis. ES prisideda prie esminių išorės informavimo pastangų, kad būtų skatinamas Kodekso visuotinimas, taip pat jo įgyvendinimas ir integravimas į platesnį neplatinimo režimą.

2. **BENDRAS TIKSLAS**

Bendras šių veiksmų tikslas – prisidėti prie tarptautinės taikos ir saugumo, pasitikėjimo bei skaidrumo ir prie ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategijos įgyvendinimo skatinant Kodekso visuotinimą, visišką įgyvendinimą ir stiprinimą. Šiais veiksmais bus papildomas ir remiamas Sąjungos diplomatinis angažavimasis su prie Kodekso prisijungusiomis ir prie jo neprisijungusiomis valstybėmis.

3. **KONKRETŪS TIKSLAI**

Šiais veiksmais siekiama šių konkrečių tikslų:

a) skatinti prisijungti prie Kodekso, atsižvelgiant į jo visuotinumą, be kita ko, skatinant prie Kodekso prisijungusių ir prie jo neprisijungusių valstybių dialogą;

b) skatinti prie Kodekso prisijungusias valstybes visapusiškai jį įgyvendinti;

c) prisidėti prie geresnio Kodekso įtraukimo dedant pastangas pažaboti balistinių raketų platinimą. Tai apima Kodekso matomumo didinimą ir visuomenės informuotumo apie balistinių raketų platinimo keliamą riziką ir grėsmes gerinimą, taip pat balistinių raketų platinimo dinamikos, pokyčių kosmoso srityje ir galimybių tobulinti Kodeksą bei skatinti Kodekso ir kitų atitinkamų daugiašalių priemonių sąveiką nagrinėjimą, visų pirma atliekant tyrimus.

4. **NUMATOMI REZULTATAI**

a) **Kodekso visuotinimas, įgyvendinimas ir integravimas į ginklų neplatinimo sistemą**. Su Kodekso visuotinimu, įgyvendinimu ir integravimu į ginklų neplatinimo sistemą susijusius rezultatus sudarys įvairios išorės ir vidaus informavimo pastangos. Išorės informavimo renginiais bus siekiama didinti informuotumą apie HCOC ir propaguoti Sąjungos iškeltus Kodekso visuotinimo tikslus. Organizuojamais renginiais taip pat bus gerinamas Kodekso įgyvendinimas ir visų prie Kodekso prisijungusių valstybių įtraukimas į pagal jį vykdomą veiklą, taip pat suteikiama platforma valstybių pareigūnams ir ekspertams neformaliai pasikeisti nuomonėmis strateginiais klausimais ir taip padėti didinti valstybių tarpusavio pasitikėjimą. Konkrečiai *Fondation pour la Recherche Stratégique* (FRS) organizuos:

   i) **keturis regioninius ir (arba) subregioninius seminarus** (galbūt Pietų Azijoje, Artimuosiuose Rytuose, Centrinėje Amerikoje, Karibuose ir Afrikoje). Tokie renginiai turi būti rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamų priimančiųjų šalių vyriausybėmis ir, jei tikslinga, su atitinkama akademine bendruomene. Renginiai bus organizuojami teikiant pirmenybę prie Kodekso neprisijungusių valstybių poreikiams. Ypač daug dėmesio bus skiriama prie Kodekso prisijungusių valstybių, kurios yra „*regioninės lyderės*“, dalyvavimui, siekiant atsižvelgti į regioninius prioritetus ir perspektyvas. Renginiuose dalyvaus regioniniai ekspertai, regioninių organizacijų atstovai, UNODA regioniniai biurai, FRS ekspertai, ES ir valstybių narių pareigūnai, pirmininkas ir tiesioginis centrinis kontaktinis punktas (TCKP). Kai aktualu, galėtų būti apsvarstyta privačių subjektų, visų pirma kosmoso bendrovių, dalyvavimo galimybė. Šių susitikimų, kurie truks vieną arba pusantros dienos, metu bus skatinama dalyvauti interaktyviai;

ii) **susitikimus su atrinktų prie Kodekso neprisijungusių valstybių**, kurios gali būti suinteresuotos prisijungti prie Kodekso, **pareigūnais**. Šie techniniai susitikimai vyks sostinėse arba kitose atitinkamose vietose (JT patalpose Niujorke, Vienoje ir Ženevoje, regioninėse organizacijose…). Tikslinės prie Kodekso neprisijungusios valstybės taip pat bus valstybės, kurios kelerius metus dalyvauja išorės informavimo veikloje, ypač tos, kurios balsavo už JT GA rezoliucijas, kuriomis remiamas Kodeksas. Siekiant papildyti ir palengvinti šias išorės informavimo pastangas rengiant specialius pranešimus ir debatus, ypatingas dėmesys bus skiriamas ES ir valstybių narių vadovaujamų politinių demaršų rėmimui. Bendradarbiaujant su HCOC pirmininku, TCKP ar kitomis ES valstybėmis narėmis, išorės informavimo susitikimai taip pat bus organizuojami JT GA Pirmojo komiteto posėdžių metu (pietūs ir dvišaliai susitikimai);

iii) **tris gretutinius renginius pietų metu** vykstant HCOC metiniam eiliniam susitikimui Vienoje, kad HCOC bendruomenė, visų pirma metiniame eiliniame susitikime dalyvaujantys delegatai, galėtų pabendrauti su raketų srities ekspertais ir aptarti esamas su ginklų platinimu susijusias tendencijas. Aptariant konkrečias temas galėtų dalyvauti Vienoje įsikūrusios agentūros, visų pirma UNODA ir UNOOSA. 2027 m. gretutinis renginys taip pat bus proga paminėti HCOC 25 metų sukaktį;

iv) **du gretutinius renginius vykstant JT GA Pirmojo komiteto posėdžiui**, kuriais siekiama paremti JT GA rezoliucijas Niujorke (2026 m. ir 2028 m.). Renginių datos bus parinktos taip, kad juose galėtų dalyvauti Pirmojo ir Ketvirtojo komitetų posėdžiuose dalyvaujantys delegatai. Prieš pristatant rezoliucijas Pirmajam komitetui, pirmininko, TCKP ar kitų valstybių narių prašymu bus teikiama pagalba siekiant, kad kuo daugiau Pirmajame komitete balsuojančių valstybių pritartų pristatomai JT GA rezoliucijai, kuria remiamas Kodeksas;

v) **įvairių formų paramą tiesioginiam centriniam kontaktiniam punktui (TCKP)**, kad Kodekso įgyvendinimas būtų gerinamas vykdant įvairią prie Kodekso prisijungusioms valstybėms skirtą (stiprinant pajėgumus valstybėse, kad jos pateiktų metines deklaracijas ir paskirtų kontaktinius punktus, atliekant vertimus raštu, interneto platformos pakeitimus, teikiant pagalbą pirmininkui ir TCKP jiems rengiantis galimam neformaliam susitikimui tarp sesijų arba kito formato susitikimams Kodekso plėtojimui aptarti, ir rengiant tokių susitikimų turinį…).

b) **Informuotumo apie HCOC ir raketų platinimą didinimas**. Vykdant šį veiksmą bus gauti rezultatai, kuriais prisidedama prie informuotumo apie balistinių raketų neplatinimą didinimo. Tai sudarys sąlygas HCOC bendruomenei susipažinti su atitinkamais dokumentais ir ekspertinėmis žiniomis, susijusiomis su balistinėmis raketomis, paleidimo į kosmosą įrenginiais ir susijusiais įvykiais bei technologine plėtra. Tai suteiks naujos kartos specialistams galimybę susipažinti su balistinių raketų platinimo keliamais pavojais. Galiausiai bus siekiama užtikrinti, kad raketų platinimo ir HCOC klausimai būtų visapusiškai integruoti į diskusijas ginklų kontrolės, masinio naikinimo ginklų neplatinimo ir strateginio stabilumo klausimais.

i) **Jaunosios kartos įtraukimas**. Siekiant didinti informuotumą apie Kodeksą ir mokyti jaunus specialistus iš įvairių regionų šiais klausimais, bus atrinktos ir remiamos dvi naujos Balistinių raketų neplatinimo jaunimo grupės kohortos. Abi jos dirbs drauge vienus metus ir dalyvaus įvairioje internetinėje veikloje bei viename fiziniame renginyje. Atrenkant mokslinius bendradarbius bus siekiama kurti sinergiją su UNIDIR kosmoso saugumo mokslinių bendradarbių programa. Akademinės įstaigos ir ekspertai bus kviečiami perduoti grupei savo žinias ir galbūt surengti susitikimą. Numatoma, kad abiejų sesijų pabaigoje bus parengtas trumpas rašytinis rezultatų dokumentas, kuriame Jaunimo grupė pateiks rekomendacijas dėl Kodekso ateities.

ii) **Naujosios kosmoso bendruomenės įtraukimas**. Kadangi pastaraisiais metais akcentuojama HCOC, kaip priemonės, kuria prisidedama prie kosmoso reglamentavimo, svarba, būtina išplėsti išorės informavimą įtraukiant naująją kosmoso pramonę ir didinti informuotumą apie raketų platinimo keliamą riziką bei skaidrumo vaidmenį. Todėl projekto metu bus surengtas mišrus praktinis gebėjimų stiprinimo seminaras. Šiame praktiniame seminare:

1) į diskusijas bus įtraukta ginklų platinimo keliamų iššūkių ir tarptautinių neplatinimo normų tema;

2) bus aptartas pasitikėjimo stiprinimo priemonių vaidmuo ir nagrinėjama, kaip gali būti numatomas skaidrumas, kartu apsaugant neskelbtiną informaciją;

3) bus skatinamas daugelio įvairių subjektų dalyvavimas ir labiau įprastinių subjektų įtraukimas, kad būtų galima pasidalyti patirtimi ir gerąja praktika.

iii) **Žinių apie balistinių raketų platinimą atnaujinimas**. Remiantis per daugelį metų FRS komandos sukauptomis ekspertinėmis žiniomis apie raketų platinimą, kosmosą ir susijusiais klausimais, pagal šį punktą bus siekiama atnaujinti ir peržiūrėti esamą FRS skelbiamą informaciją šia tema, kad pareigūnai ir suinteresuoti visuomenės atstovai galėtų gauti patikimos informacijos ir kad ji būtų pateikiama didaktiškiau, o naujas turinys būtų kuriamas remiantis poreikiais. Visų pirma pagal šį punktą FRS:

1) atnaujins balistinių raketų ir paleidimo įrenginių duomenų bazę ir užtikrins, kad valstybių narių ir atitinkamų subjektų atstovai galėtų ja naudotis;

2) dės pastangas, kad reaguojant į svarbius pokyčius, susijusius su balistinėmis raketomis ir paleidimo įrenginiais, būtų skelbiama trumpa (vieno puslapio) analizė;

3) atnaujins esamus trumpus dokumentus ir rengs mokomąją medžiagą, kuriuose bus akcentuojamos esamos tendencijos, susijusios su raketų platinimu ir paleidimu į kosmosą, naudodama vaizdinius infografikus;

4) paskelbs vieną mokslinių tyrimų dokumentą svarbia tema, susijusia su raketų platinimu ir paleidimu į kosmosą.

iv) **Informuotumo apie projektą didinimas**. FRS toliau plėtos ir naudos komunikacijos priemones (interneto svetainę, socialinį tinklą…) propaguodama projektą ir ES paramą Hagos elgesio kodeksui. Pagal šį punktą taip pat bus suteiktos galimybės pristatyti HCOC kituose svarbiausiuose ginklų neplatinimo srities forumuose, regioniniuose susitikimuose ir neribotos sudėties darbo grupėje ginklavimosi kosminėje erdvėje varžybų prevencijos visų aspektų klausimais. Taip pat bus skatinama dalyvauti UNIDIR kosmoso saugumo konferencijoje.

5. **GALUTINIAI GAVĖJAI**

a) Prie Kodekso prisijungusios ir neprisijungusios valstybės;

b) vyriausybės pareigūnai, politikos formuotojai, reguliuotojai, ekspertai, ypač atstovaujantys jaunajai ekspertų kartai;

c) tarptautinės, regioninės ir subregioninės organizacijos;

d) akademinė bendruomenė ir pilietinė visuomenė, visų pirma atstovaujanti jaunajai ekspertų kartai;

e) HCOC pirmininkas;

f) HCOC tiesioginis centrinis kontaktinis punktas (Austrijos užsienio reikalų ministerija);

g) kitos valstybės narės, norinčios propaguoti HCOC.

6. **VIETA**

FRS, pasikonsultavęs su atitinkamomis EIVT tarnybomis, atrinks galimas susitikimų, praktinių seminarų ir kitų renginių vietas. Kriterijai, taikomi pasirenkant vietas, be kita ko, bus atitinkamos valstybės ar tarpvyriausybinės organizacijos konkrečiame regione pasiryžimas ir įsipareigojimas surengti renginį. Konkrečių vizitų į šalis ar veiksmų konkrečiose šalyse vietų pasirinkimas priklausys nuo suinteresuotųjų valstybių arba tarpvyriausybinių organizacijų kvietimų. Nors fizinių susitikimų ir renginių vertė yra itin svarbi, siekiant užtikrinti išlaidų efektyvumą, kai tikslinga, bus rengiami virtualūs susitikimai.

7. **TRUKMĖ**

Bendra planuojama veiksmų trukmė yra 36 mėnesiai.